

Dosarul nr. 3r-188/24 (2-22168833-01-3r-05082024)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – V. Chisilița
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – Gh. Mîra, Gr. Dașchevici, A. Bostan

DECIZIE

21 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Rotaru Ion,

în cauza de contencios administrativ înaintată de Rotaru Ion către Primarul General al mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, terț Rotaru Nadejda, privind anularea actului administrativ de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil,

împotriva încheierii din 11 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Rotaru Ion și Rotaru Nadejda împotriva hotărârii din 13 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă:

La 17 noiembrie 2022, Rotaru Ion a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Primarului General al mun. Chișinău și Consiliului Municipal Chișinău, solicitând anularea răspunsului nr. 8464/22 din 15 septembrie 2022 precum și a răspunsului 10184/22 din 26 octombrie 2022 adresat familiei nou-formate Rotaru Ion - Rotaru Nadejda, prin care Primăria municipiului Chișinău a respins cererea; obligarea Primăriei municipiului Chișinău de a-i include în rândul pentru atribuirea unui teren de pământ pentru construcția casei de locuit, ca familie nou-formată care are nevoie de îmbunătățirea condițiilor de trai.

Prin hotărârea din 13 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea în contencios administrativ înaintată de Rotaru Ion a fost respinsă.

La 11 martie 2024, Rotaru Ion și Rotaru Nadejda au depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 13 februarie 2024, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie admisă.

Prin încheierea din 11 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Rotaru Ion și Rotaru Nadejda împotriva hotărârii din 13 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

La 23 iulie 2024, Rotaru Ion a declarat recurs împotriva încheierii din 11 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 68-70).

În motivarea recursului s-a indicat că încheierea recurată este ilegală, neîntemeiată, fiind adoptată cu încălcarea normelor procedurale și aprecierea eronată a probelor. În opinia recurentului, acesta nu a avut posibilitatea să depună apelul motivat, deoarece nu a recepționat hotărârea motivată. Rotaru Ion a negat constatările instanței de apel, potrivit cărora la 20 mai 2024, prima instanță a expediat participanților la proces copia hotărârii motivate din 13 februarie 2024, indicând că, de fapt, a recepționat o hotărâre din 13 februarie 2023.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs și casarea încheierii instanței de apel, cu examinarea litigiului în fond.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Rotaru Ion este neîntemeiat și necesită a fi respins din următoarele considerente.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 11 iulie 2024, aceasta fiind notificată participanților la proces prin poșta electronică la 17 iulie 2024 (f.d. 66). Respectiv, recursul declarat de Rotaru Ion, expediat prin poșta electronică la 23 iulie 2024, este în termen (f.d. 68-70).

La 05 august 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului (f.d. 81, 82).

La 08 august 2024, Primăria mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău, prin intermediul reprezentantului Arbuș Oleg, au depus referință asupra cererii de recurs, solicitând respingerea acesteia.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Completul de judecată reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea și temeinicia încheierii din 11 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul înaintat de Rotaru Ion și Rotaru Nadejda împotriva hotărârii din 13 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, deoarece apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) din Codul administrativ.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, a fost pronunțat la 13 februarie 2024 în ședința publică (f.d. 41), copia dispozitivului fiind expediată participanților la proces prin poșta electronică la 19 februarie 2024 (f.d. 42).

La 11 martie 2024, cu respectarea art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, Rotaru Ion și Rotaru Nadejda au expediat prin poșta electronică apelul nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitre a acțiunii, *rezervându-și dreptul de a prezenta apelul motivat după ce îi va fi comunicată hotărârea motivată* (f.d. 45-46).

La 20 mai 2024, hotărârea motivată a instanței de fond i-a fost notificată lui Rotaru Ion prin poșta electronică, faptul recepționării acesteia fiind confirmat de recurent printr-un mesaj cu textul „Recepționat” (f.d. 57, 58).

Potrivit cererii de recurs, recurentul nu este de acord cu cele stabilite de către instanța de apel în încheierea contestată, și anume cu faptul că instanța a indicat asupra recepționării hotărârii motivate la 20 mai 2024 în lipsa cărorva probe în acest sens. Astfel, recurentul susține că prin mesajul din 20 mai 2024 a primit de fapt o hotărâre din 13 februarie 2023.

Instanța de recurs nu poate reține acest argument, or din materialele cauzei rezultă cu certitudine comiterea de către prima instanță a unei erori mecanice la redactarea textului hotărârii din 13 februarie 2024, indicând anul „2023” în loc de anul „2024”. Respectiv, procedura corectării erorilor strecurate în actele judecătorești este reglementată de Codul de procedură civilă.

Astfel, existența unei erori în textul hotărârii nu poate fi echivalată cu necomunicarea actului judecătoresc participanților la proces și, drept rezultat, utilizată cu rea-credință de către recurent întru argumentarea neprezentării motivării apelului în termenul stabilit de lege. Or, din textul hotărârii primei instanțe rezultă cu suficientă claritate ce litigiu a examinat instanța, cine sunt părțile litigiului, care sunt circumstanțele de fapt și de drept, precum și soluția adoptată pe caz.

Mai mult, este de menționat faptul că și dispozitivul hotărârii din 13 februarie 2024 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani conține aceeași eroare mecanică prin indicarea eronată a anului pronunțării acestuia, însă acest fapt nu l-a împiedicat pe recurent să depună în termenul stabilit de lege apelul nemotivat.

De asemenea, Completul de judecată atrage atenția asupra faptului că recurentul a avut posibilitatea reală de a verifica și de a lua cunoștință de hotărârea primei instanțe, inclusiv de pe portalul național al instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

În astfel de circumstanțe, termenul limită de prezentare a motivării apelului a început să curgă la data de 21 mai 2024, ziua imediat următoare a notificării hotărârii, și a expirat la data de 19 iunie 2024. Totuși, recurentul nu și-a îndeplinit obligația pozitivă prevăzută de lege de a prezenta instanței cererea de apel motivată în termenul de 30 de zile și nu a făcut-o nici până în prezent.

Instanța de recurs remarcă că art. 232 alin. (2) din Codul administrativ prevede termenul de 30 de zile pentru depunerea motivării apelului, în textul legii fiind specificat locul concret unde urmează a fi depusă motivarea – la instanța de apel.

Reieșind din materialele cauzei, apelantul a omis termenul de înaintare a apelului motivat.

Drept consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 236 alin. (1) lit. e) din Codul administrativ de declarare a apelului inadmisibil.

Completul de judecată menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile *cu bună-credință*, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că neexercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Prin prisma art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, recurentul/apelantul avea obligația prezumată de a manifesta diligență și atitudine activă la îndeplinirea obligațiilor sale procesuale.

Această acțiune procesuală era vital necesară pentru întreprinderea măsurilor de protejare a dreptului de acces la instanță și depunerea în modul și termenul prevăzut de lege a motivării apelului, în caz contrar intervenind cu titlu de sancțiune procedurală, declararea apelului inadmisibil.

În atare circumstanțe, declararea apelului depus de Rotaru Ion și Rotaru Nadejda împotriva hotărârii din 13 februarie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În susținerea opiniei enunțate, completul de judecată amintește că art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil.

În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza *Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a 12 Macedoniei*; *Kemp vs. Luxemburg*; *Diaz*

Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Rotaru Ion.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Rotaru Ion.

Se menține încheierea din 11 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Rotaru Ion către Primarul General al mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău, terț Rotaru Nadejda, privind anularea actului administrativ de respingere a solicitării și obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Ion Malanciuc